

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel, 8.4.2009
KOM(2009) 126 lõplik

2009/0054 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

hilinenud maksmisega võitlemise kohta äritehingute puhul

(Uuestisõnastamine)

Väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” rakendamine

{SEK(2009) 315}

{SEK(2009) 316}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Ettevõtjatevaheliste või ettevõtjate ja riigiasutuste vaheliste äritehingute puhul toimub maksmine sageli väga pika aja möödumisel kauba tarnimisest või teenuse osutamisest, sageli hiljem, kui on kokku lepitud või üldiste äritingimustega ette nähtud. Selline toimimisviis asetab likviidsed varad surve alla ja raskendab ettevõtete finantsjuhtimist. Hilinenud maksmine mõjutab ettevõtete konkurentsivõimet ja elujõulisust, eriti VKEde puhul. Maksimisega viivitamine avaldab ebasoodsat mõju ka ühendusesisestele äritehingutele. Makseviivituste tõttu võivad pankrotistuda muidu elujõulised ettevõtted, kusjuures kõige süngema stsenaariumi korral käivitub seejärel pankrotiseeria kogu tootmisahelas. Niisugune oht suureneb eelkõige majanduslanguse perioodidel, mil rahaliste vahendite kättesaadavus on eriti problemaatiline. Mida enam praegune majanduskriis tunda annab, seda enam on märke, et just nii lähebki. Selline olukord nõuab jõulist reageeringut poliitika tasandil.

Väikeettevõtluse algatuses „Small Business Act” [KOM(2008)394] toodi esile VKEde oluline roll ELi majanduse konkurentsivõime tagamisel ja rõhutati, et tegeliku juurdepääsu saamine rahalistele vahenditele koos ühtse turu pakutavate võimaluste parema ärakasutamisega on üks peamisi ülesandeid, millega VKEd peavad toime tulema. Euroopa majanduse taastamise kavas [KOM(2008)800] rõhutati, et majanduslanguse tingimustes on investeringute, majanduskasvu ja töökohtade loomise eelduseks piisav ja võimalustekohane rahastamine. ELi ja liikmesriike kutsuti üles tagama, et riigiasutused tasuksid kaupade ja teenuste eest ühe kuu jooksul.

Olukord, kus riigiasutused hilinevad maksete tasumisega, õõnestab rakendatavate tegevuspõhimõtete usaldusvärsust ja on vastuolus väljakuulutatud poliitiliste eesmärkidega, mille kohaselt tuleb ettevõtetele tagada stabiilne ja prognoositav tegutsemiskeskond ning toetada majanduskasvu ja töökohtade loomist. Arvestades riigihangete olulisust ELis (üle 1,943 miljardi euro aastas), on riigiasutuste maksete hilinemisel äärmiselt negatiivne mõju ettevõtetele, eelkõige VKEdele. Paljudel riigiasutustel ei ole ettevõtetega samalaadseid rahastamisraskusi ning neil on võimalik maksmisega hilinemist vältida. Seetõttu tuleks sellistel juhtudel rakendada karmimaid karistusi. ELi eri osades valitsevad erinevad maksetavad võivad takistada ettevõtete osalemist riigihangetes ning see moonutab konkurentsi ja mõjub kahjulikult siseturu toimimisele; lisaks sellele kahandab see võimalusi, et riigiasutused saaksid maksumaksja raha eest soodsaima pakkumise.

Sellest tulenevalt on käesoleva ettepaneku eesmärk parandada Euroopa ettevõtluse rahavoogusid, mis on eriti oluline majanduslanguse tingimustes. Ettepanekuga püütakse ka soodustada siseturu tõrgeteta toimimist, kõrvaldades vastavad piiriüleseid äritehinguid takistavad asjaolud.

Eesmärgi saavutamiseks antakse võlausaldajatele vahendid, mis võimaldavad neil täiemahuliselt ja tulemuslikult kasutada oma õigusi, kui maksmisega on hilinetud, ning võtta riigiasutuste vastu meetmeid, mis paneksid neid ka tegelikkuses maksmisega hilinemisest hoiduma.

- **Üldine taust**

ELi ettevõtjad tarnivad kaupa ja pakuvad teenuseid teistele ettevõtjatele ja riigiasutustele tasumise edasilükkamise vormis, millega tarnija annab kliendile maksmiseks aega. Tehingu pooled lepivad makse sooritamise tähtaja suhtes kokku või esitatakse see arvel või nähakse ette seadusega. Hiljemalt selle ajavahemiku lõpus ootab tarnija või teenuseosutaja kättetoimetatud kauba või osutatud teenuse eest tasu. Pärast seda ajavahemikku tehtud makse loetakse hilinevad makseks.

Direktiiv 2000/35/EÜ võeti vastu, et võidelda maksete hilinemise vastu ettevõtjatevahelise või ettevõtjate ja riigiasutuste vaheliste äritehingute puhul. Direktiiviga on muu hulgas ette nähtud, et kui makset ei tehta lepinguga või seadusega ettenähtud tähtjaks, võib nõuda seadusjärgset viivist.

On aga hulganisti andmeid, mis kinnitavad, et hilinevad maksmine äritehingute puhul on ELis endiselt üldine probleem, vaatamata direktiivi 2000/35/EÜ jõustumisele. Lisaks on mitmes liikmesriigis täheldatud põhjendamatult pikki lepingulisi maksetähtaegu riigiasutustega seotud äritehingute puhul. Mõlemad nimetatud probleemid takistavad oluliselt soodsa majanduskeskkonna kujunemist ja ühtse turu toimimist, eriti majanduslanguse tingimustes. Äritehingute puhul maksmisega hilinemise ja paljude võlausaldajate vastava passiivse hoiaku algpõhjused on mitmesugused ja omavahel seotud:

1. Turu struktuur: turu konkurentsitase, turuosalejate turuvõim ja sellest tulenev hirm kahjustada ärisuhteid klientidega on olulised tegurid, mis määravad ära, kas võlausaldajad lepivad maksete hilinemisega või mitte ning kas võlgnikud taotleavad äri-laenu tähtaja pikendust.

2. Muutuvad makromajanduslikud tingimused: äritsükli aeglustumine põhjustab tõenäoliselt sagedasemat maksetega hilinemist, sest ettevõtjad viivitavad arvete tasumisega. Maksete hilinemise tagajärjed on majanduslanguse ajal raskemad, sest ka alternatiivseid rahastamisvõimalusi on keerulisem leida.

3. Juurdepääs rahastamisele ja eelarvelised kitsendused: maksetega hilinemist võib mõjutada ka krediidi kättesaadavus, rahapoliitika, krediidiinfo liikumine ja laad, firma likviidsus seisund ja finantsvahendite kättesaadavus pankadest, eriti selliste ettevõtjate puhul, kelle jaoks pangakrediit asendab tarnijakrediiti. Paljud võlgnikest ettevõtjad peavad hilinevad maksmist tõhusaks ja odavaks võimaluseks oma ettevõtet ja tegevust finantseerida. Riigiasutuste puhul on võlausaldajale maksmisega viivitamine ühtlasi hõlbus, kuid õigustamatu võimalus vabaneda eelarvekitsikusest, lükates maksmise edasi järgmisse eelarveperioodi.

4. Võlgnike (sealhulgas riigiasutuste) finantsjuhtimistava ja võlausaldajate krediidi haldustava ning samuti nende toodete ja teenuste kvaliteet ning müügi järgse klienditoe olemasolu on maksetega hilinemise (või hilinemise vältimise) puhul olulised tegurid.

5. Tulemuslike ja tõhusate parandusmeetmete puudumine: vaatamata direktiivile 2000/35/EÜ ei nõua paljud ettevõtted, eriti VKEd, viivist, isegi kui neil on selleks õigus. See omakorda vähendab veelgi võlgnike motivatsiooni maksed õigeaegselt

tasuda. Mõnede võlausaldajate puhul ei pruugi maksmisega hilineamise korral kohtumenetluse algatamine ennast õigustada, kui pidada silmas rahalist kasu. Paljudel juhtudel ei saa tagasi nõuda lisandunud paberitööga seotud kulu. Maksmisega hilinevate klientide tagaotsimine ja viivise sissenõudmine hilinevad maksete eest tekitab halduskulusid, mida paljud ettevõtjad soovivad vältida. Lisaks on direktiivi mitmed olulised sätted ebaselged või neid on raske praktikas rakendada.

Direktiivil 2000/35/EÜ on küll mõningaid puudusi, kuid sellised olulised põhimõtted nagu hilinevad maksmise korral makstav viivis, omandiõiguse säilitamine ja vaidlustamata nõuete sissenõudmismenetlus on saanud hilinevad maksmisega võitlemise õigusraamistiku olulisteks ja laialdaselt tunnustatud tugisammasteks. Vaatamata sellele, et viimasel ajal on olukord mõnevõrra paranenud, on hilinevad maksmine endiselt ELis üldine probleem, kusjuures paljudes liikmesriikides on märkimisväärselt halb maksekäitumine just riigiasutustel. See mõjutab negatiivselt siseturu toimimist ja võib tõsiselt ohustada ettevõtete elujõulisust majanduskriisi tingimustes. Seepärast on vaja säilitada küll kõnealuse direktiivi põhiseisukohad, kuid samas näha ette täiendavad abinõud, millega vähendada hilinevad maksete arvu äritehingute puhul, lühendada riigiasutustele ettenähtud maksetähtaega ja oluliselt tugevdada riigiasutuste motivatsiooni maksed õigeaegselt tasuda. Selleks tuleks kõnealune direktiiv uuesti sõnastada, koondades ühte teksti nii muutmata sätted kui ka olulised sisulised muudatused. Käesoleva ettepanekuga asendatakse direktiiv 2000/35/EÜ ning tunnistatakse see kehtetuks. Kui seadusandja on akti vastu võtnud, võtab komisjon eelseisval finantsmääruse ja selle rakenduseeskirjade läbivaatamisel (2010) seda loomulikult arvesse.

Seni aga, kuna finantseeskirjade läbivaatamine seadusandja poolt on pikk protsess, on komisjon vastu võtnud teatise¹, milles annab oma talitustele käsu rakendada viivitamata rida meetmeid, mille eesmärk on finantseeskirjade muutmine otstarbekohasemaks ning eelarve täitmise kiirendamine, et aidata kaasa majanduse taastumisele, eelkõige parandades omaenda maksekäitumist ja kehtestades eesmärgid lühemate maksetähtaegade kohta.

- **Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Ainus kehtiv õigusnorm on direktiiv 2000/35/EÜ, mis käesoleva ettepaneku kaudu uuesti sõnastatakse.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega**

Ettepanek on majanduskasvu ja töökohtade loomist käsitleva Lissaboni tegevuskava osa, sellega rakendatakse Euroopa väikeettevõtlusalgatust „Small Business Act” [KOM(2008)394] ja komisjoni teatist „Euroopa majanduse taastamise kava” [KOM(2008)800].

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

¹ SEK(2009)477 lõplik, 8. aprill 2009.

Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloostus

Huvirühmadega konsulteeriti avalikul üldarutelul interaktiivse poliitikakujunduse („Sinu hääl Euroopas”) raames. Küsiti ka Euroopa Ettevõtete Testpaneeli arvamust.

Vastuste kokkuvõte ja nende arvessevõtmine

Valdav enamik vastajaist usub, et direktiivis sätestatud praegune seadusjärgne viivisemäär on asjakohane. Paljud vastajad soovitasid aga komisjonil kehtestada tõhusad ja tulemuslikud meetmed, mida rakendada hilinevad maksmise korral, ja tugevdada esindusorganisatsioonide rolli. Kõnealused vastused osutusid väärtuslikuks panuseks mõjuhindangu koostamisel.

Avalik arutelu toimus interneti vahendusel ajavahemikul 19.5.2008 – 31.8.2008. Komisjon sai 510 vastust. Tulemused on avaldatud veebilehel http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/late_payments/index.htm.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine**

Mõju hindamine ja selle kommenteeritud kokkuvõte kirjeldavad erinevaid variante.

Tulemuslikkuse, tõhususe ja järjepidevuse kriteeriumidele vastavad üksnes variandid 3a/2 (seadusandlik: riigiasutuste poolt ettevõtetele tehtavate maksete tähtaegade ühtlustamine), 3c (seadusandlik: 5 euro künnise kaotamine), 3d (seadusandlik: „viivitustasu” kehtestamine) ja 3e (seadusandlik: „viivituskompensatsiooni” kehtestamine). Seepärast on käesoleva ettepaneku aluseks võetud need neli varianti.

Komisjon korraldas tööprogrammis nimetatud mõju hindamise, mille aruande leiab veebilehelt http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/late_payments/index.htm.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Direktiivi 2000/35/EÜ uuestisõnastamise eesmärk on parandada hilinevad maksmise vastu suunatud meetmete tulemuslikkust ja tõhusust, kehtestades õiguse nõuda sisse halduskulud ja saada hüvitist sisekulude eest, mis on tekkinud seoses maksete hilinemisega. Riigiasutuste puhul seatakse ettepanekus eesmärgiks lühendada maksetähtaegu, ühtlustades riigiasutuste poolt ettevõtjatele tehtavate maksete tähtaegu, ning tugevdada motivatsiooni hoiduda maksimisega hilinemast, kehtestades lisaks viivisele ja sissenõudmiskulude hüvitusele kindlasummalise hüvitise, mis ulatub 5 %-ni arve summast. Ettepanekuga kaotatakse ka võimalus 5 eurost väiksemad viivisenõuded arvestamata jätta.

- **Õiguslik alus**

EÜ asutamislepingu artikkel 95.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Subsidiaarsuse põhimõtet kohaldatakse ettepaneku selles osas, mis ei kuulu ühenduse ainupädevusse.

Liikmesriigid ei suuda ettepaneku eesmäärke täielikult saavutada järgmistel põhjustel.

Enne direktiivi 2000/35/EÜ rakendamist, mil ühenduse õigusnormid puudusid, oli hilinevad maksimine äritehingute puhul oluline ühendusesisest kaubandust takistav asjaolu.

Seda seetõttu, et olukord, kus siseriiklikud eeskirjad hilinevad maksimisega võitlemise kohta puuduvad või ei ole tõhusad, kaitseb ebaõiglaselt oma riigi ettevõtjaid teistest liikmesriikidest tulevate kaupade ja teenuste eest. Liikmesriikide suutmatuse kõrvaldada teistest liikmesriikidest pärinevate kaupade või teenuste vaba liikumist takistavaid asjaolusid, mis tulenevad sellest, et riigiasutused või ettevõtted hilinevad maksimisega, on ühendusesisesele kaubandusele sama kahjulik kui kaubandust piirav eeskiri. Lisaks võivad ELi eri osades valitsevad riigiasutuste erinevad maksetavad takistada ettevõtete osalemist riigihangetes ning see moonutab konkurentsi ja mõjub kahjulikult siseturu toimimisele ning vähendab võimalusi, et riigiasutused saaksid maksumaksja raha eest soodsaima pakkumise.

Ühenduse meetmega saavutatakse ettepaneku eesmärgid paremini järgmistel põhjustel.

Liikmesriigid ega direktiiv 2000/35/EÜ ei suuda piisavas ulatuses saavutada eesmärki tagada siseturu toimimine hilinevad maksimisest tingitud ELi-sisest kaubandust takistavate asjaolude vähendamise kaudu. Seepärast leiti, et kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega ning arvestades kõnealuse probleemi ulatust ja mõju, on asjakohane püüda seda eesmärki saavutada täiendavate meetmetega ühenduse tasandil.

Uuringud ja konsulteerimine huvirühmadega kinnitavad, et vajadus vähendada hilinevad maksimist äritehingute puhul nõuab ELi tasandi meetmeid direktiivi 2000/35/EÜ uuestisõnastamise vormis. Andmed kinnitavad, et enamik ettevõtjaid leiab, et kaupade ja teenuste müük teises liikmesriigis asuvale ettevõttele või asutusele toob kaasa suurema ohu, et makse tasumisega hilinetakse. Muude põhjuste hulgas heidutab maksimisega hilinemise oht ettevõtjaid müümast tooteid ja teenuseid teise liikmesriiki, sest see suurendab ebakindlust ja äriajamise kulusid. Niisugusel juhul on tehingukulud suuremad, kuna teave väljaspool omamaist turgu asuva kliendi turupositsiooni ja maksevõime kohta on ebaühtlane ja selle õigsuses ei saa kindel olla. Paljude võlgnike puhul võib täheldada, et hilinevad maksimisest tulenevat maine langemise ohtu peetakse palju väiksemaks, kui võlausaldaja asub teises liikmesriigis, sest kahjustatud maine mõju väheneb vahemaa suurenedes. Liikmesriigi piire ületav kaubandus suurendab kaubanduskrediidi pakkumisega seotud kulusid, sest keel, jurisdiktsioon ja juurdepääs maksevõimet käsitlevatele andmetele on erinev ning seetõttu suurenevad järelevalvekulud, samas kui makse eduka sissenõudmise tõenäosus väheneb. Sellest tulenevalt kasutatakse piiriüleses kaubanduses sageli kaubanduskrediidi kindlustust ja muid kaubandusriskide maandamise vahendeid. Need vahendid aitavad vähendada tasumise suhtes valitsevat ebakindlust, ent võivad hõivata

olulise osa kasumimarginaalist, eriti väikeettevõtete puhul.

Mõju hindamise käigus heideti subsidiaarsusega seotud põhjustel kõrvale mitu mitteseadusandlikku võimalust; üksikasjalikumad selgitused on esitatud mõjuhinnangus.

Seepärast on ettepanek kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

Direktiiv jääb ettevõtjate jaoks endiselt vabatahtlikuks vahendiks selles mõttes, et see ei kohusta neid nõudma viivist ega sissenõudmiskulude hüvitamist. Ettepanek ei võta ettevõtjatelt õigust leppida kokku teistsugustes maksealastes lepingutingimustes, näiteks ettevõtjatevaheliste tehingute puhul ja erandjuhul ka riigiasutuste ja ettevõtjate vaheliste tehingute puhul maksetähtajas, kooskõlas majandustegevuses osalejate lepinguvabaduse põhimõttega. Ettepanek on ka piisavalt paindlik, et võimaldada liikmesriikidel direktiiv oma õigusesse üle võtta kooskõlas nende territooriumil valitsevate majandus- ja äritingimustega. Ettepanek ei mõjuta ka liikmesriikide õigust säilitada või kehtestada sätteid, mis on võlausaldajale soodsamad kui käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud sätted.

Ettevõtjatele ei kaasne ettepanekuga uut halduskoormust. Finantskoormus, mis tuleneb uuest õigusest nõuda sissenõudmiskulude kompenseerimist, on vastavuses ettevõtete maksekäitumisega. Riiklike ametiasutuste eelarvele avalduv mõju on vastavuses nende suutlikkusega tagada käesoleva direktiivi järgimine.

- **Vahendi valik**

Kavandatud vahendid: direktiiv.

Muud meetmed ei oleks asjakohased järgmis(t)el põhjus(t)el:

Arvestades, et käesoleva ettepaneku puhul sõnastatakse uuesti juba olemasolev direktiiv, mis jätab liikmesriikidele suure tegutsemisvabaduse, ei oleks püstitatud eesmärged muude vahendite abil võimalik saavutada.

4. MÕJU EELARVELE

Mõju eelarvele piirdub halduskuludega.

5. TÄIENDAV TEAVE

- **Lihtsustamine**

Ettepanekuga nähakse ette õigusaktide lihtsustamine.

Direktiivi põhimõistete määratlusi täiendatakse ja need rühmitatakse ümber, et vältida erineva tõlgendamise võimalusi. Võlausaldajate õigusi käsitlevad ebaselged sätted on

kas välja jäetud või täielikult uuesti sõnastatud, et ettevõtjad saaksid selgesti aru, millised õigused direktiiv neile annab. Lihtsustamise üks tahke on liikmesriikidele kehtestatud üldine läbipaistvusnõue. Sissenõudmiskulude ebamäärane käsitus asendatakse uue süsteemiga, mis näeb ette kindla summa võla sissenõudmisega seotud sisekulude eest.

Ettepanek on *acquis communautaire*'i ajakohastamist ja lihtsustamist käsitleva komisjoni programmi ning komisjoni töö- ja õigusloomeprogrammi osa (viitenumber 2009/ENTR/006).

- **Seniste õigusaktide kehtetuks tunnistamine**

Ettepaneku vastuvõtmisega kaasneb seniste õigusaktide kehtetuks tunnistamine.

- **Ülevaatamis-/läbivaatamis-/aegumisklausel**

Ettepanek sisaldab ülevaatamisklauslit.

- **Uuestisõnastamine**

Ettepaneku vastuvõtmisega kaasneb uuestisõnastamine.

- **Vastavustabel**

Liikmesriigid peavad komisjonile edastama direktiivi ülevõtmiseks vastuvõetud siseriiklike õigusnormide teksti ning nende õigusnormide ja käesoleva direktiivi vastavustabeli.

- **Euroopa Majanduspiirkond**

Kavandatavas õigusaktis käsitletakse Euroopa Majanduspiirkonnaga seotud küsimust, mistõttu tuleks seda kohaldada ka Euroopa Majanduspiirkonnas.

- **Ettepaneku üksikasjalik selgitus**

Direktiivi 2000/35/EÜ sätteid, mis käsitlevad selle ulatust (käesoleva ettepaneku artikkel 1), viivist (artikkel 3), omandiõiguse säilitamist (artikkel 8) ja vaidlustamata nõuete sissenõudmismenetlust (artikkel 9), oluliselt ei muudeta. Erinevad määratlused ja käsitlused muudetakse selgemaks ja koondatakse artiklisse 2.

Muid ettepanekus sisalduvaid olulisi muudatusi põhjendatakse järgmiselt:

Artikli 1 lõikega 2 kaotatakse võimalus, et liikmeriigid võivad 5 eurost väiksemad viivisenõuded arvestamata jätta. Sellega kõrvaldatakse olukord, mis ei lasknud viivist nõuda eelkõige VKEdel ja väikesemahuliste tehingute puhul, kus viivisesummad on väikesed.

Artiklis 4 sätestatakse, et hilinenud maksmise korral on võlausaldajal õigus saada hüvitist selliste sisekulude katmiseks, mis on tekkinud seoses hilinenud maksmisega. Eesmärk on kahetine: esiteks on võlausaldajal võimalik sisse nõuda halduskulud, mis on seotud hilinenud maksmisega, ja teiseks avaldab see võlgnikele hoiatavat mõju

lisaks seadusjärgsele viivisele.

Ettepaneku artikkel 5 keskendub hilinenud maksmisele riigiasutuste puhul, keda üldiselt kohustatakse tasuma äritehingute raames tarnitud kaupade või osutatud teenuste eest 30 päeva jooksul. Selle tähtaja möödudes on võlausaldajal põhimõtteliselt õigus saada lisaks viivisele ja sissenõudmiskulude hüvitamisele hüvitist 5 % ulatuses näidatud summast. Riiklike ametiasutuste eelarvele avalduv mõju on vastavuses nende suutlikkusega tagada käesoleva direktiivi järgimine. Loodetakse, et riigiasutuste maksekäitumine paraneb ning aitab seega vähendada ettevõtete pankrotistumist ja sellega seotud sotsiaalkulusid.

Ettepaneku artikliga 6 tugevdatakse äärmiselt ebaõiglaste lepingutingimuste suhtes kehtivaid eeskirju. Selles sisaldub säte, mille kohaselt lepingutingimust, mis välistab makse hilinemise korral viivise tasumise, peetakse alati äärmiselt ebaõiglaseks.

Artikkel 7 kohustab liikmesriike tagama käesolevast direktiivist tulenevate õiguste ja kohustuste täieliku läbipaistvuse; eelkõige tehakse kohustuslikuks seadusjärgse viivisemäära avaldamine. Eesmärk on jagada ettevõtetele, eelkõige VKEdele, kõige asjakohasemal viisil praktilist teavet ja anda neile võimalus võtta meetmeid maksimisega hilinenud võlgnike suhtes.

Artiklis 10 sätestatakse järelevalve- ja hindamissüsteem, mis võimaldab teistel Euroopa institutsioonidel ja huvirühmadel jälgida käesoleva direktiivi rakendamist.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

hilinenud maksmisega võitlemise kohta äritehingute puhul

(Uuestisõnastamine)

(EMPs kohaldatav tekst)

↓ 2000/35/EÜ

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,
võttes arvesse komisjoni ettepanekut²,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust³,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁴,
tegutsedes asutamislepingu artiklis 251 ettenähtud korras
ning arvestades järgmist:

↓ uus

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/35/EÜ (hilinenud maksmisega võitlemise kohta äritehingute puhul)⁵ tuleb teha mitmeid olulisi muudatusi. Selguse huvides tuleks kõnealune direktiiv uuesti sõnastada.
- (2) Siseturul tasutakse ettevõtjatevaheliste või ettevõtjate ja riigiasutuste vaheliste kaubatarnete või teenuste osutamise eest enamasti makse tasumise edasilükkamise vormis, millega tarnija või teenuse osutaja annab kliendile arve tasumiseks aega vastavalt sellele, kuidas pooled on kokku leppinud või nagu on märgitud tarnija või teenuse osutaja arvele või nagu on ette nähtud seadusega.

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ ELT C [...], [...], lk [...].

⁴ ELT C [...], [...], lk [...].

⁵ EÜT L 200, 8.8.2000, lk 35.

- (3) Sageli toimub ettevõtjatevaheliste või ettevõtjate ja riigiasutuste vaheliste äritehingute puhul maksmine hiljem kui lepingus sätestatud või üldiste äritingimustega ette nähtud. Kuigi kaubad on tarnitud või teenused osutatud, tasutakse suur hulk vastavaid arveid kehtestatud tähtajast palju hiljem. Hilinenud maksmine avaldab negatiivset mõju likviidsetele varadele ja raskendab ettevõtete finantsjuhtimist. See mõjutab ka ettevõtete konkurentsivõimet ja kasumlikkust, sest võlausaldaja peab hilinenud maksmise tõttu otsima rahalisi vahendeid väljastpoolt. Niisugused ohud suurenevad märgatavalt majanduslanguse ajal, mil rahaliste vahendite leidmine on raske.
- (4) Kohtu teel tasumise nõudmist on juba lihtsustatud nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades,⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta,⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsumenetlus,⁸ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus.⁹ Et hoida ära hilinenud maksmist äritehingute puhul, on siiski vaja ette näha täiendavad sätted.

↓ 2000/35/EÜ	põhjendus	1
(kohandatud)		

- ~~(1) Väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid ja käsitöösektorit toetavat kompleksprogrammi käsitlevas resolutsioonis¹⁰ soovitas Euroopa Parlament nõukogul esitada ettepanekud hilise maksimisega seotud probleemi lahendamiseks.~~

↓ 2000/35/EÜ	põhjendus	2
(kohandatud)		

- ~~(2) 12. mail 1995 võttis komisjon vastu soovitusel äritehingute maksetähtaegade kohta¹¹.~~

↓ 2000/35/EÜ	põhjendus	3
(kohandatud)		

- ~~(3) Komisjoni soovitusel äritehingute maksetähtaegade kohta käsitlevas resolutsioonis¹² tegi Euroopa Parlament komisjonile ettepaneku muuta kõnealune soovitus nõukogu direktiivi ettepanekuks ja esitada see võimalikult kiiresti.~~

⁶ EÜT L 12, 16.1.2001, lk 1.

⁷ ELT L 143, 30.4.2004, lk 15.

⁸ ELT L 399, 30.12.2006, lk 1.

⁹ ELT L 199, 31.7.2007, lk 1.

¹⁰ ~~EÜT C 323, 21.11.1994, lk 19.~~

¹¹ ~~EÜT L 127, 10.6.1995, lk 19.~~

¹² ~~EÜT C 211, 22.7.1996, lk 43.~~

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 4 (kohandatud)
--

~~(4) 29. mail 1997 võttis majandus- ja sotsiaalkomitee vastu arvamuse komisjoni roheline raamatu „Riigihange Euroopa Liidus: vaade tulevikku” kohta¹³.~~

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 5 (kohandatud)
--

~~(5) 4. juunil 1997 avaldas komisjon ühisturgu käsitleva tegevuskava, milles rõhutati, et hilinenud maksmine on üha suuremaks takistuseks ühisturu edukale toimimisele.~~

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 6 (kohandatud)
--

~~(6) 17. juulil 1997 avaldas komisjon aruande hilinenud maksmise kohta äritehingute puhul¹⁴ ja tegi kokkuvõtte komisjoni 12. mai 1995. aasta soovitude mõju hindamise tulemustest.~~

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 7

~~(7) Liialt pikad maksetähtajad ja hilinenud maksmine tekitavad ettevõtetele, eriti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele tõsise haldus- ja finantskoorma. Lisaks sellele on nimetatud probleemid maksejõuetuse tekkimise peamine põhjus, mis seab ohtu ettevõtete elujõulisuse ja põhjustab töökohtade arvu vähenemist.~~

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 8 (kohandatud)
--

~~(8) Mõnes liikmesriigis erinevad lepingujärgsed maksetähtajad märkimisväärselt ühenduse keskmisest.~~

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 9 (kohandatud)
--

~~(9) Erinevused liikmesriikide makse eeskirjade ja tavade vahel takistavad siseturu nõuetekohast toimimist.~~

¹³ EÜT C 287, 22.9.1997, p. 92.

¹⁴ EÜT C 216, 17.7.1997, lk 10.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 10
(kohandatud)

- (5) ~~Selle mõjul väheneb märkimisväärselt liikmesriikide vaheliste äritehingute arv. See on vastuolus asutamislepingu artikliga 14, sest ettevõtjatel peaks olema võimalik kaubelda tervel siseturul tingimustel, mis tagavad, et piiriüleste tehingutega ei kaasne suuremad ohud kui siseriikliku müügiga. Kui siseriiklike ja piiriüleste tehingute suhtes kohaldataks märkimisväärselt erinevaid eeskirju, põhjustaks see konkurentsikahjustusi konkurentsimoонutus.~~
-

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 11
(kohandatud)

- (11) ~~Viimase aja statistika näitab, et ka parematel juhtudel ei ole hilinevad maksimise olukord mitmes liikmesriigis pärast 12. mai 1995. aasta soovitusel vastuvõtmist paranenud.~~
-

↓ uus

- (6) Komisjoni rõhutas oma teatistes „Kõigepealt mõtle väikestele – Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act”,¹⁵ et tuleb hõlbustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEd) juurdepääsu rahastamisvahenditele ning arendada välja majanduskeskkond, mis toetab äritehingute puhul õigeaegseid makseid.
- (7) „Euroopa majanduse taastamise kava”¹⁶ üks prioriteetseid tegevussuundi on vähendada halduskoormust ja edendada ettevõtlust; muu hulgas tuleb selleks tagada, et riigiasutused maksaksid tarnete ja teenuste eest esitatud arved ühe kuu jooksul, sealhulgas VKEdele, et leevendada likviidsuskitsikust.
-

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 12

- (8) Üksi tegutsedes ei suuda liikmesriigid vajalikul määral saavutada siseturul hilinevad maksimise vastu võitlemise eesmärgid ning seetõttu on seda parem teha ühenduse tasandil. Käesolev direktiiv ei lähe nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale. Käesolev direktiiv on seepärast tervikuna kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 ettenähtud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaste nõuetega.

¹⁵ KOM (2008) 394.

¹⁶ KOM (2008) 800.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 13
(kohandatud)

- (9) Käesoleva direktiivi kohaldamine peaks piirduma maksetega, mis tehakse äritehingute eest tasumise eesmärgil, ning ~~see sellega~~ ei ☒ tohiks ☒ reguleerida tehinguid tarbijatega ega intresse muudelt maksetelt, näiteks tšekke ja veksleid käsitlevate õigusaktide kohaselt sooritatud maksetelt, kahjude hüvitamise maksetelt, ~~kaasa arvatud~~ sealhulgas kindlustusseltside maksetelt.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 22

- (10) Käesoleva direktiiviga tuleks reguleerida kõiki äritehinguid, olenemata sellest, kas need toimuvad eraõiguslike või riigi osalusel ettevõtjate vahel või ettevõtjate ja riigiasutuste vahel, arvestades sealjuures, et viimatinimetatud asutused sooritavad märkimisväärse hulga ettevõtetele suunatud makseid. Seepärast tuleks käesoleva direktiiviga reguleerida ka kõik peatöövõtjate ning nende tarnijate ja alltöövõtjate vahelised äritehingud.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 14

- (11) Asjaolu, et käesolev direktiiv hõlmab vabu elukutseid, ei tähenda, et liikmesriigid peaksid neid käesoleva direktiiviga hõlmamata eesmärkidel käsitlema ettevõtjate või kauplejatena.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 16
(kohandatud)
⇒ uus

- (12) Hilinenud maksmise puhul on tegemist lepingu rikkumisega, mille muudavad enamikus ~~uses~~ liikmesriikides võlgnike jaoks rahaliselt ahvatlevaks hilinenud maksmise madalad ⇒ või puuduvad ⇐ intressimäärad ja/või aeglane hüvitusprotsess. Muutmaks sellist suundumust ja tagamaks, et hilinenud maksmise tagajärjed aitavad hilinenud maksmist vältida, on vaja otsustavat tegutsemist, sealhulgas ⇒ viivise nõudmise õiguse välistamise tunnistamist ebaõiglaseks lepingutingimuseks ning sätteid ⇐ võlausaldajale tekitatud kulude hüvitamiste kohta.

↓ uus

- (13) Ühenduse õigusaktide ühtsuse huvides tuleks käesolevas direktiivis kohaldada „ostja” mõistet, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta

direktiivis 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta¹⁷.

- (14) Seadusjärgne viivis tuleks arvutada lihtintressina päeva kohta, nii nagu on ette nähtud nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrusega (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad¹⁸.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 17
(kohandatud)
⇒ uus

- (15) ⇒ Võlausaldajad peavad saama hilinevad maksmisest tingitud sissenõudmiskulude katmiseks õiglast hüvitist, mis tagaks, et hilinevad maksmise tagajärjed on sellised, et panevad makseviivitustest hoiduma. Sissenõudmiskulude hulka tuleks arvata ka halduskulude sissenõudmine ja hüvitis hilinevad maksmisega seotud sisekulude eest, mille suhtes tuleks käesolevas direktiivis sätestada võimalus kasutada kindlat miinimumsummat, millele võib lisada viivise ⇐ . ~~Kaaluda tuleb~~ Sissenõudmiskulude ~~mõistliku~~ hüvitamist ☒ tuleks ☒ kaaluda, ilma et see piiraks siseriiklike sätteid, mille kohaselt riigi kohtunik võib määrata võlausaldajale täiendavat kahjutasu, ~~mille on põhjendanud~~ ☒ mis on seotud ☒ võlgniku hilinevad maksminesega, ~~võttes seejuures arvesse, et selliselt tekkinud kulud võivad juba olla hüvitatud hilinevad maksamise intressiga.~~

↓ uus

- (16) Uuringud on näidanud, et riigiasutused nõuavad äritehingute puhul sageli selliseid lepingulisi maksetähtaegu, mis on palju pikemad kui 30 päeva. Seepärast tuleks riigiasutuste hankelepingute puhul kehtestada üldreeglina maksetähtajaks kõige enam 30 päeva.
- (17) Eriti kahetsusväärne on hilinevad maksmine siis, kui võlgnik on maksejõuline. Uuringud on näidanud, et riigiasutused tasuvad tihti arved kehtestatud maksetähtpäevast palju hiljem. Riigiasutuste finantsprobleemid on sageli kergemad, sest nende käsutuses võivad olla palju kindlamad, prognoositavamad ja pidevamad tuluvood kui eraettevõtetel. Samal ajal ei sõltu riigiasutused oma eesmärkide saavutamisel nii palju stabiilsete ärisuhete loomisest nagu eraettevõtted. Sellest tulenevalt võivad riigiasutused olla vähem motiveeritud õigel ajal tasuma. Lisaks on paljudel riigiasutustel võimalik saada rahalisi vahendeid soodsamatel tingimustel kui eraettevõtetel. Seepärast ei kaasne riigiasutuste hilinevad maksmisega mitte üksnes põhjendamatu kulu eraettevõtetele, vaid ka üldine ebatõhusus. Seepärast on asjakohane näha riigiasutuste hilinevad maksmise puhul ette vastavalt suurem hoitav kahjuhüvitis.

¹⁷ ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

¹⁸ EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 18

~~18) Käesolev direktiiv arvestab pikkade lepingujärgsete makseperioodide küsimust ja eriti teatavat liiki lepingute olemasolu, mille puhul on õigustatud pikem makseperiood koos lepinguvabaduse piiramise või kõrgemate intressimääradega.~~

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 19
(kohandatud)
⇒ uus

(18) Käesolev direktiiv peaks keelama lepinguvabaduse kuritarvitamise võlausaldaja kahjuks. Kui lepingu peamine eesmärk on tagada võlgnikule täiendav maksevalmidus võlausaldaja arvelt ⇨ – näiteks võttes võlausaldajalt võimaluse nõuda hilinenud maksete eest intressi või kehtestades hilinenud maksete puhul sellise intressimäära, mis on oluliselt madalam käesolevas direktiivis sätestatud seadusjärgsest intressimäärast – ⇨ või kui peatööttevõtja kehtestab oma tarnijatele ja alltöövõtjatele maksetingimused, mis ei ole põhjendatud tema enda suhtes kehtivate maksetingimuste taustal, võib selliseid toiminguid käsitada kõnealuse kuritarvitamisena. Käesolev direktiiv ei ☒ tohiks ☒ mõjutada siseriiklike sätteid, mis käsitlevad lepingute sõlmimise mooduseid või reguleerivad võlgniku suhtes ebaõiglaste lepingutingimuste kehtivust.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 21

(19) Tuleks tagada, et võlausaldajatel on võimalik kasutada omandiõiguse säilitamist mittediskrimineerivalt kogu ühenduses, kui omandiõiguse säilitamise klausel kehtib on vastavalt rahvusvahelisel eraõigusel põhinevatele määratud siseriiklikele sätete õigusnormidele kohaselt kehtiv.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 15

(20) Käesolevas direktiivis määratletakse ainult „täitmisele pööratava omandiõiguse” mõiste, kuid ei reguleerita sellise omandiõiguse sundjõustamise erinevaid menetlusi ega tingimusi, mille korral sellise omandiõiguse sundjõustamise võib lõpetada või peatada.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 20

(21) Hilinenud maksmise tagajärjed on hoiatavad ainult siis, kui nendega kaasneb hüvitusprotsess, mis on kiire ja võlausaldaja jaoks tulemuslik. Kooskõlas asutamislepingu artiklis 12 sätestatud mittediskrimineerimise põhimõttega peaksid sellist hüvitusprotsessi saama kasutada kõik ühenduses tegutsevad võlausaldajad.

↓ 2000/35/EÜ põhjendus 23
(kohandatud)
⇒ uus

- (22) ⇒ On vaja tagada, et vaidlustamata nõuete sissenõudmismenetlus, mis on seotud hilinenud maksetega äritehingute eest tasumisel, ⇐ ~~Käesoleva direktiivi artiklis 5 on sätestatud, et vaidlustamata nõuete sissenõudmismenetlus tuleks lõpetada lühikese aja jooksul ☒ jõuaks kiiresti lõpule. ☒ kooskõlas siseriiklike õigusnormidega, kuid see ei kohusta liikmesriike võtma vastu konkreetset menetlust ega muutma kehtivaid menetlusi konkreetsel moel,~~

↓ uus

- (23) Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise kohustus peaks piirduma sätetega, mille sisu on võrreldes direktiiviga 2000/35/EÜ muutunud. Kohustus võtta üle muutmata sätted tuleneb nimetatud direktiivist.
- (24) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide kohustusi, mis on seotud direktiivi 2000/35/EÜ siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtaegadega.

↓ 2000/35/EÜ

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kõigi maksete suhtes, mis on tehtud äritehingute eest tasumiseks.

↓ 2000/35/EÜ artikli 6 lõige 3

~~32.~~ Käesoleva direktiivi ülevõtmisel võivad liikmesriigid jätta selle kohaldamisalast välja järgmise:

- a) võlad, mille suhtes rakendatakse võlgniku vastu algatatud maksejõuetusmenetlust;
- b) lepingud, mis on sõlmitud enne 8. augustit 2002, ja
- ~~c) intressinõuded, mille summa on väiksem kui 5 eurot.~~

↓ 2000/35/EÜ

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

~~1.1)~~ „äritehingud” ~~=~~ ettevõtjatevahelised või ettevõtjate ja riigiasutuste vahelised tehingud, mille tulemuseks on kaupade tarnimine või teenuste osutamine tasu eest;

↓ 2000/35/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

2) „riigiasutus” ~~=~~ igasugune ostja või üksus vastavalt määratlustele riigihanget käsitlevates direktiivides ~~☒~~ direktiivis 2004/18/EÜ ~~☒~~ esitatud määratlusele 92/50/EMÜ, ¹⁹ 93/36/EMÜ, ²⁰ 93/37/EMÜ ²¹ ja 93/38/EMÜ ²²);

3) „ettevõtja” ~~=~~ organisatsioon, ~~⇒~~ mis ei ole riigiasutus ning ~~⇐~~ mis tegeleb iseseisva majandus- või kutsetegevusega (ka siis, kui sellega tegeleb üks isik);

~~2.4)~~ „hilinenud maksmine” ~~=~~ ~~lepingujärgse või seadusejärgse maksetähtaja ületamine~~ ⇒ artikli 3 lõikes 2 või artikli 5 lõikes 2 nimetatud maksetähtaja jooksul maksmata jätmine ⇐ ;

↓ uus

5) „viivis” – seadusjärgne viivis (viivitusintress) või viivis, mille suhtes ettevõtjad on eraldi kokku leppinud;

6) „seadusjärgne viivis” – maksmisega hilinemise korral makstav lihtintress, mille määraks on viiteintressimäär ja vähemalt seitsme protsendipunkti summa;

7) „viiteintressimäär” – üks kahest järgmisest:

¹⁹ ~~EÜTL 209, 24.7.1992, lk 1.~~

²⁰ ~~EÜTL 199, 9.8.1993, lk 1.~~

²¹ ~~EÜTL 199, 9.8.1993, lk 54.~~

²² ~~EÜTL 199, 9.8.1993, lk 84.~~

↓ 2000/35/EÜ
⇒ uus

4.a) Euroopa Keskpanga ⇒ viimati toimunud ⇐ põhiliste refinantseerimistoimingute puhul kohaldatav intressimäär või ⇐ intressi piirmäär, kui nimetatud toimingud on teostatud muutuva intressimääraga pakkumismenetluse kohaselt; ⇐ intressimäär, mida selliste toimingute suhtes kohaldatakse fikseeritud määraga pakkumiste puhul. Kui refinantseerimistoiming teostati muutuva intressimääraga pakkumismenetluse kohaselt, viitab see intressimäär sellest pakkumisest tulenevale intressi piirmäärale. See kehtib nii ühtse kui ka muutuva määraga enampakkumiste puhul;

↓ 2000/35/EÜ artikli 3 lõike 1 punkti d teine lause (kohandatud)

b) liikmesriigi puhul, kes ei osale majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis, ~~on eespool nimetatud viiteintressimäär~~ asjaomase riigi keskpanga poolt määratud samaväärne intressimäär;

↓ 2000/35/EÜ

3.8) „omandiõiguse säilitamine” ⇐ lepinguline kokkulepe, mille kohaselt müüjal säilib omandiõigus asjaomase kauba suhtes, kuni selle hind on täies ulatuses tasutud;

↓ 2000/35/EÜ (kohandatud)
⇒ uus

5.9) „täitmisele pööratav omandiõigus” ⇐ kohtu või muu pädeva asutuse väljastatud otsus, kohtuotsus või korraldus maksmiseks ⇒ (hõlmab otsust, kohtuotsust või korraldust, mis on ajutiselt jõustatav) ⇐ kas viivitamatu tasumise või osamaksetena teel tasumise kohta, mis võimaldab võlausaldajal oma nõude võlgniku käest sisse nõuda sundtäitmisega; hõlmab otsust, kohtuotsust või korraldus maksmiseks, mis on ajutiselt jõustatav ja jääb selliseks ka siis, kui võlgnik selle edasi kaebab.

Artikkel 3

Hilinenud maksmise intress Viivis

1. Liikmesriigid tagavad, et ☒ ettevõtjatevaheliste tehingute puhul ☐ on võlausaldajal ~~on~~ õigus saada hilinenud maksmise korral viivisteest intressi, kui ☒ kui on täidetud järgmised tingimused: ☒

a) ☐ võlausaldaja ☐ on täitnud oma lepingulised ja juriidilised kohustused; ja

b) ☐ võlausaldaja ☐ ei ole saanud makstavat summat õigel ajal, välja arvatud juhul, kui viivituse eest ei vastuta võlgnik.

2. Kui lõikes 1 nimetatud tingimused on täidetud, ☐ Liikmesriigid tagavad, et ☒ tagavad liikmesriigid järgmise ☒ :

a) ~~punkti d kohast intressi~~ ☐ hilinenud maksmise korral ☐ tuleb maksta viivist alates päevast, mis järgneb lepingus fikseeritud kindlaksmääratud maksekuupäevale või maksetähtaja lõpule;

b) kui maksekuupäev või tähtaeg ei ole lepingus kindlaks määratud, tuleb ☐ hilinenud maksmise korral ☐ hakata viivistintressi hakata maksuma automaatselt, ilma, et selleks oleks vaja meeldetuletust, ☒ järgmiste ajavahemike järel ☒ :

i) 30 päeva pärast kuupäeva, mil võlgnik sai kätte arve või samaväärse maksetaotluse; või

~~ii) kui arve või samaväärse maksetaotluse kättesaamise kuupäev ei ole kindel, siis 30 päeva pärast kauba või teenuste kättesaamist või~~

~~iii) kui võlgnik saab arve või samaväärse maksetaotluse kätte enne kaupu või teenuseid, siis 30 päeva pärast kaupade või teenuste kättesaamist; või~~

~~iv) iii) kui seaduse või lepinguga on ette nähtud heakskiitmise või kontrollimise kord, millega kinnitatakse kauba või teenuse vastavust lepingule, ja kui võlgnik saab arve või samaväärse maksetaotluse kätte enne sellise heakskiitmise või kontrollimise kuupäeva või sel kuupäeval, siis 30 päeva pärast nimetatud toimingu kuupäeva.~~

⇒ 3. Liikmesriigid tagavad, et viiteintressimäärana kohaldatakse:

a) asjaomase aasta esimese poolaasta jooksul määratud, mis kehtis kõnealuse aasta 1. jaanuaril;

b) asjaomase aasta teise poolaasta jooksul määratud, mis kehtis kõnealuse aasta 1. juulil. ☐

- d) ~~hilinenud maksmise intressimäär („seadusjärgne intressimäär”), mille võlgnik peab tasuma, on Euroopa Keskpangas enne kõnealuse poolaasta esimest kalendripäeva toimunud hiliseimate põhiliste refinantseerimistoimingute puhul kohaldatud intressimäär („viiteintress”) ja vähemalt seitsme protsendipunkti („marginaal”) summa, kui lepingus ei ole sätestatud teisiti. Liikmesriigi puhul, kes ei osale majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis, on eespool nimetatud viiteintressimäär asjaomase riigi keskpanga poolt määratud samaväärne intressimäär. Mõlemal juhul kohaldatakse kõnealuse poolaasta esimesel kalendripäeval kehtinud viiteintressi järgmise kuue kuu jooksul;~~
- e) ~~võlausaldajal on õigus nõuda võlgnikult kõigi tolle hilinenud maksmisega kaasnenud sissenõudmiskulude mõistlikku hüvitamist, välja arvatud juhul, kui hilinemise eest ei vastuta võlgnik. Selliste sissenõudmiskulude puhul peetakse seoses kõnealuse võlga kinni läbipaistvuse ja proportsionaalsuse põhimõtetest. Eespool osutatud põhimõtetest kinni pidades võivad liikmesriigid määrata kindlaks erineva tasemega võlgade sissenõudmiskulude maksimaalsed summad.~~

~~2. Teatavate siseriiklikes õigusaktides määratletud lepingukategooriate puhul võivad liikmesriigid sätestada tähtaja, mille möödumisel tuleb intressi maksta maksimaalselt 60 päeva eest, tingimusel et nad kas takistavad lepinguosalisi seda tähtaega ületamast või määratlevad kohustusliku intressimäär, mis on seadusejärgsest intressimäärast märkimisväärselt kõrgem.~~

~~3. Liikmesriigid sätestavad, et kui kokkulepe maksekuupäeva või hilinenud maksmise kohta ei ole kooskõlas lõike 1 punktide b-d ja lõike 2 sätetega, siis see kas ei ole jõustatav või annab see alust kahjuhüvituse nõudmiseks, kui kõiki juhtumi asjaolusid, kaasa arvatud head kaubandustava ja kaupade laadi arvestades on see võlausaldaja suhtes äärmiselt ebaõiglane. Otsustamaks, kas kokkulepe on võlausaldaja suhtes äärmiselt ebaõiglane, võetakse muu hulgas arvesse seda, kas võlgnikul on objektiivseid põhjuseid kalduda kõrvale lõike 1 punktide b-d ja lõike 2 sätetest. Kui otsustatakse, et selline kokkulepe on äärmiselt ebaõiglane, kohaldatakse seadusjärgseid tingimusi, kui siseriiklikud kohtud ei määra kindlaks muid tingimusi, mis on õiglased.~~

~~4. Liikmesriigid tagavad, et võlausaldajate ja konkurentide huvides on olemas piisavad ja tulemuslikud vahendid vältimaks lõikes 3 osutatud äärmiselt ebaõiglaste tingimuste jätkuvat kasutamist.~~

~~5. Lõikes 4 osutatud vahendite hulka kuuluvad sätted, mille kohaselt organisatsioonid, mida on ametlikult tunnustatud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete esindajatena või kellel on õigustatud huvi selliste ettevõtete suhtes, võivad siseriiklike õigusaktide kohaselt pöörduda kohtute või pädevate haldusasutuste poole eeldusel, et üldiseks kasutamiseks koostatud lepingulised tingimused on lõike 3 tähenduses äärmiselt ebaõiglased, et seejärel oleks võimalik rakendada otstarbekaid ja tulemuslikke vahendeid vältimaks selliste tingimuste jätkuvat kasutamist.~~

↓ uus

Artikkel 4

Võlgade sissenõudmiskulude hüvitamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kui artiklite 3 ja 5 kohaselt tuleb äritehingute puhul maksta viivist ning kui lepingus ei ole sätestatud teisiti, on võlausaldajal õigus võlgnikult sisse nõuda järgmised summad:

- a) võla korral, mis on väiksem kui 1 000 eurot, kindel summa 40 eurot;
- b) võla korral, mis on 1 000 eurot või suurem, kuid väiksem kui 10 000 eurot, kindel summa 70 eurot;
- c) võla korral, mis on 10 000 eurot või suurem, summa, mis moodustab 1 % sellest summast, millelt tuleb maksta viivist.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 nimetatud summad tuleb maksta, ilma et selleks oleks vaja meeldetuletust, ja need on ette nähtud võlausaldajale tekkivate sissenõudmiskulude hüvitamiseks.

↓ 2000/35/EÜ artikli 3 lõike 1 punkt e
⇒ uus

~~e) 3. Võlausaldajal on õigus nõuda võlgnikult lisaks lõikes 1 sätestatud summadele kõigi tolle hilinenud maksimisega kaasnenud ülejäänud sissenõudmiskulude mõistlikku hüvitamist, välja arvatud juhul, kui hilinemise eest ei vastuta võlgnik. Selliste sissenõudmiskulude puhul peetakse seoses kõnealuse võlga kinni läbipaistvuse ja proportsionaalsuse põhimõtetest. Eespool osutatud põhimõtetest kinni pidades võivad liikmesriigid määrata kindlaks erineva tasemega võlgade sissenõudmiskulude maksimaalsed summad.~~

↓ uus

Artikkel 5

Riigiasutuste tehtavad maksed

1. Liikmesriigid tagavad, et selliste äritehingute puhul, millega kaasneb tasu eest kaupade tarnimine või teenuste osutamine riigiasutustele, on võlausaldajal ilma vastavat meeldetuletust esitamata õigus saada viivist, mis on sama suur kui seadusjärgne viivis, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) võlausaldaja on täitnud oma lepingulised ja juriidilised kohustused;
- b) võlausaldaja ei ole saanud makstavat summat õigel ajal, välja arvatud juhul, kui viivituse eest ei vastuta võlgnik;

2. Kui lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, tagavad liikmesriigid järgmise:

- a) viivist tuleb maksta alates päevast, mis järgneb lepingus fikseeritud maksekuupäevale või maksetähtaja lõpule;
- b) kui maksekuupäev või tähtaeg ei ole lepingus kindlaks määratud, tuleb viivist hakata maksma automaatselt järgmiste ajavahemike järel:
 - i) 30 päeva pärast kuupäeva, mil võlgnik sai kätte arve või samaväärse maksetaotluse;
 - ii) kui võlgnik saab arve või samaväärse maksetaotluse kätte enne kaupu või teenuseid, siis 30 päeva pärast kaupade või teenuste kättesaamist;
 - iii) kui seaduse või lepinguga on ette nähtud heakskiitmise või kontrollimise kord, millega kinnitatakse kauba või teenuse vastavust lepingule ja kui võlgnik saab arve või samaväärse maksetaotluse kätte enne sellise heakskiitmise või kontrollimise kuupäeva või sel kuupäeval, siis 30 päeva pärast nimetatud toimingu kuupäeva.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõike 2 punkti b alapunktis iii nimetatud heakskiitmis- või kontrollimenetlus ei kesta kauem kui 30 päeva, kui hankedokumentide või lepinguga ei ole nõuetekohase põhjenduse alusel ette nähtud teisiti.

4. Liikmesriigid tagavad, et lepinguga ette nähtud maksetähtajad ei ole pikemad, kui on sätestatud lõike 2 punktis b, välja arvatud juhul, kui võlgnik ja võlausaldaja on selles eraldi kokku leppinud ja kui see on konkreetseid tingimusi silmas pidades nõuetekohaselt põhjendatud, näiteks objektiivse vajadusega jaotada maksed pikema ajavahemiku peale.

5. Liikmesriigid tagavad, et kui maksete hilinemise korral tuleb maksta viivist, on võlausaldajal õigus sisse nõuda kindlasummaline hüvitis, mis moodustab 5 % makstavast summast. See hüvitis lisandub viivisele.

6. Liikmesriigid tagavad, et selliste äritehingute puhul, millega kaasneb tasu eest kaupade tarnimine või teenuste osutamine riigiasutustele, kohaldatakse viitemäärasid järgmiselt:

- a) asjaomase aasta esimese poolaasta jooksul määra, mis kehtis kõnealuse aasta 1. jaanuaril;
- b) asjaomase aasta teisel poolaastal määra, mis kehtis kõnealuse aasta 1. juulil.

Artikkel 6

⊗ Äärmiselt ebaõiglased lepingutingimused ⊗

↓ 2000/35/EÜ artikli 3 lõiked 3, 4 ja 5 (kohandatud)
⇒ uus

31. Liikmesriigid sätestavad, et kui ~~kokkulepe~~ ⇒ lepingutingimus ⇐ , ⊗ mis on seotud ⊗ maksekuupäeva ⇒ , viivisemäära või sissenõudmiskuludega, ⇐ ⊗ on võlausaldaja suhtes äärmiselt ebaõiglane ⊗ ~~või hilinevad maksmise kohta ei ole kooskõlas lõike 1 punktide b-d ja lõike 2 sätetega~~, siis see kas ei ole jõustatav või annab alust kahjuhüvituse nõudmiseks, ~~kui kõiki juhtumi asjaolusid, kaasa arvatud head kaubandustava ja kaupade laadi arvestades on see võlausaldaja suhtes äärmiselt ebaõiglane. Otsustamaks, kas kokkulepe~~ ⇒ tingimus ⇐ on võlausaldaja suhtes äärmiselt ebaõiglane, võetakse ~~muu hulgas~~ arvesse ⊗ kõiki juhtumi asjaolusid, kaasa arvatud head kaubandustava ja kaupade ⊗ ⇒ või teenuste ⇐ ⊗ laadi ⊗ ⇒ . Samuti ⇐ ⊗ võetakse arvesse ⊗ ~~arvestades seda, kas võlgnikul on objektiivseid põhjuseid kalduda kõrvale lõike 1 punktide b-d ja lõike 2 sätetest~~ ⇒ seadusjärgsest intressimäärast või artikli 3 lõike 2 punktist b, artikli 4 lõikest 1 või artikli 5 lõike 2 punktist b ⇐ . Kui otsustatakse, et selline ~~kokkulepe on äärmiselt ebaõiglane, kohaldatakse seadusjärgseid tingimusi, kui siseriiklikud kohtud ei määra kindlaks muid tingimusi, mis on õiglased.~~

⇒ Esimese lõigu kohaldamisel loetakse alati äärmiselt ebaõiglaseks tingimust, mis välistab viivise nõudmise. ⇐

42. Liikmesriigid tagavad, et võlausaldajate ja konkurentide huvides on olemas piisavad ja tulemuslikud vahendid vältimaks lõikes 31 osutatud äärmiselt ebaõiglase tingimuste jätkuvat kasutamist.

53. Lõikes 42 osutatud vahendite hulka kuuluvad sätted, mille kohaselt ⇒ esindusorganisatsioonid ⇐ ~~organisatsioonid, mida on ametlikult tunnustatud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete esindajatena või kellel on õigustatud huvi selliste ettevõtete suhtes~~, võivad siseriiklike õigusaktide kohaselt pöörduda kohtute või pädevate haldusasutuste poole ⊗ põhjusel ⊗ eeldusel, et ~~üldiseks kasutamiseks koostatud lepingulised tingimused on lõike 3 tähenduses~~ äärmiselt ebaõiglased, et seejärel oleks võimalik rakendada otstarbekaid ja tulemuslikke vahendeid vältimaks selliste tingimuste jätkuvat kasutamist.

↓ uus

Artikkel 7

Läbipaistvus

Liikmesriigid tagavad käesolevast direktiivist tulenevate õiguste ja kohustuste täieliku läbipaistvuse; eelkõige avaldavad nad sel eesmärgil seadusjärgse viivisemäära, mida tuleb kohaldada.

↓ 2000/35/EÜ

Artikkel ~~48~~

Omandiõiguse säilitamine

1. ~~Liikmesriigid sätestavad rahvusvahelise eraõigusega määratud kohaldatava siseriikliku seaduse kohaselt~~ Liikmesriigid näevad rahvusvahelisel eraõigusel põhinevate siseriiklike õigusnormidega ette, et müüja omandiõigus kauba suhtes säilib kuni ajani, mil kauba eest on täies mahus tasutud, kui omandiõiguse säilitamise klausel on ostja ja müüja vahel enne kauba tarnimist selgelt kokku lepitud.

2. Liikmesriigid võivad ~~võtta~~ vastu võtta või säilitada sätteid, mis käsitlevad võlgniku poolt juba tehtud sooritatud sissemakseid.

↓ 2000/35/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

Artikkel ~~59~~

Vaidlustamata nõuete sissenõudmismenetlus

1. Liikmesriigid tagavad, et täitmisele pööratava omandiõiguse võib saada, olenemata võla suurusest, ~~tavaliselt~~ 90 kalendripäeva jooksul alates võlausaldaja hagi esitamisest või kohtu või muu pädeva asutuse poole pöördumisest eeldusel, et võlga ega menetluse asjaolusid ei ole vaidlustatud. ~~Seda kohustust täidavad liikmesriigid kooskõlas asjaomaste siseriiklike õigusnormidega.~~

2. ~~Asjaomaste~~ Siseriiklike õigusnormidega kohaldatakse kõigi ~~Euroopa Ühenduses~~ tegutsevate võlausaldajate suhtes samu tingimusi.

3. ~~Lõikes 1 osutatud 90 kalendripäeva pikkune ajavahemik ei hõlma järgmist~~ ☒ Lõikes 1 osutatud ajavahemiku arvutamisel ei võeta arvesse järgmist ☒ :

- a) dokumentide kättetoimetamise aeg;
- b) võlausaldaja põhjustatud viivitused, näiteks taotluste parandamisele kulunud aeg.

~~4. Käesolev artikkel ei piira kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitleva konventsiooni sätete kohaldamist~~²³.

⇒ 4. Lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse ilma, et see piiraks määruse (EÜ) nr 1986/2006 kohaldamist. ⇐

↓ uus

Artikkel 10

Aruanne

1. Liikmesriigid saadavad komisjonile aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta kahe aasta möödumisel artikli 11 lõikes 1 osutatud kuupäevast ning seejärel iga kolme aasta tagant.

2. Kolme aasta möödumisel artikli 11 lõikes 1 osutatud kuupäevast esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta. Vajaduse korral lisatakse aruandele ettepanekud.

↓ 2000/35/EÜ (kohandatud)

Artikkel ~~6~~11

Ülevõtmine

~~1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid enne 8. augustit 2002. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.~~

~~Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.~~

²³ Konsolideeritud versioon EÜT C 27, 26.1.1998, lk 3.

↓ . (kohandatud)

1. Liikmesriigid jõustavad artiklite 1–7 ja artikli 9 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [käsoleva direktiivi Euroopa Liidu Teatajas avaldamisele järgnenud 12. kuu viimasel päeval]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käsoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käsolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käsoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käsolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ja kõnealuse märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid.

↓ 2000/35/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

42. Liikmesriigid edastavad komisjonile nende poolt käsoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

23. Liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada sätteid, mis on võlausaldajale soodsamad kui käsoleva direktiivi järgimiseks vajalikud sätted.

4. Käsoleva direktiivi ülevõtmisel võivad liikmesriigid jätta selle kohaldamisalast välja ~~järgmise~~: ⇒ lepingud, mis on sõlmitud enne lõikes 1 nimetatud kuupäeva. ⇐

~~3. Käsoleva direktiivi ülevõtmisel võivad liikmesriigid jätta selle kohaldamisalast välja järgmise:~~

~~a) võlad, mille suhtes rakendatakse võlgniku vastu algatatud maksejõuetusmenetlust;~~

~~b) lepingud, mis on sõlmitud enne 8. augustit 2002, ja~~

~~c) intressinõuded, mille summa on väiksem kui 5 eurot.~~

~~4. Liikmesriigid edastavad komisjonile nende poolt käsoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetavate siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.~~

~~5. Komisjon vaatab kaks aastat pärast 8. augustit 2002 läbi muu hulgas seadusjärgse intressimäära, lepingujärgsed maksetähtajad ja hilinevad maksmised, et hinnata direktiivi mõju äritehingutele ja õigusnormide tegelikku toimimist. Kõnealuse läbivaatamise ja teiste läbivaatamiste tulemused edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule vajaduse korral koos ettepanekutega käsoleva direktiivi parandamiseks.~~

↓ uus

Artikkel 12

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2000/35/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates [artikli 11 lõikes 1 osutatud kuupäevast], välja arvatud lepingute osas, mis on sõlmitud enne nimetatud kuupäeva ja mille suhtes käesolev direktiiv vastavalt artikli 11 lõikele 4 ei kehti; see ei piira liikmesriikide kohustusi seoses eelnimetatud direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt lisas esitatud vastavustabelile.

↓ 2000/35/EÜ
⇒ uus

Artikkel ~~7~~13

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub [kahekümnenadal] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

↓ 2000/35/EÜ

Artikkel ~~8~~14

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, [...]

Euroopa Parlamendi nimel
president
[...]

Nõukogu nimel
eesistuja
[...]

LISA

Vastavustabel

Direktiiv 2000/35/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 2 lõike 1 esimene lõik	Artikli 2 lõige 1
Artikli 2 lõike 1 teine lõik	Artikli 2 lõige 2
Artikli 2 lõike 1 kolmas lõik	Artikli 2 lõige 3
Artikli 2 lõige 2	Artikli 2 lõige 4
-	Artikli 2 lõige 5
-	Artikli 2 lõige 6
-	Artikli 2 lõike 7 sissejuhatav osa
Artikli 2 lõige 3	Artikli 2 lõige 8
Artikli 2 lõige 4	Artikli 2 lõike 7 punkt a
Artikli 2 lõige 5	Artikli 2 lõige 9
Artikli 3 lõike 1 punkt a	Artikli 3 lõike 2 punkt a
Artikli 3 lõike 1 punkti b sissejuhatav osa	Artikli 3 lõike 2 punkt b
Artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt i	Artikli 3 lõike 2 punkti b alapunkt i
Artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt ii	-
Artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt iii	Artikli 3 lõike 2 punkti b alapunkt ii
Artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt iv	Artikli 3 lõike 2 punkti b alapunkt iii
Artikli 3 lõike 1 punkt c	Artikli 3 lõige 1
Artikli 3 lõike 1 punkti d esimene ja kolmas lause	-
Artikli 3 lõike 1 punkti d teine lause	Artikli 2 lõike 7 punkt b
-	Artikli 4 lõige 1
-	Artikli 4 lõige 2
Artikli 3 lõike 1 punkt e	Artikli 4 lõige 3

Artikli 3 lõige 2	-
-	Artikkel 5
Artikli 3 lõike 3 esimene ja kolmas lause	Artikli 6 lõike 1 esimene lõik
Artikli 3 lõike 3 kolmas lause	-
-	Artikli 6 lõike 1 teine lõik
Artikli 3 lõige 4	Artikli 6 lõige 2
Artikli 3 lõige 5	Artikli 6 lõige 3
-	Artikkel 7
Artikkel 4	Artikkel 8
Artikli 5 lõiked 1, 2 ja 3	Artikli 9 lõiked 1, 2 ja 3
Artikli 5 lõige 4	-
-	Artikli 5 lõige 4
-	Artikkel 10
Artikli 6 lõige 1	-
-	Artikli 11 lõige 1
Artikli 6 lõige 2	Artikli 11 lõige 3
Artikli 6 lõige 3	Artikli 1 lõige 2
Artikli 6 lõige 4	Artikli 11 lõige 2
Artikli 6 lõige 5	-
-	Artikli 11 lõige 4
-	Artikkel 12
Artikkel 7	Artikkel 13
Artikkel 8	Artikkel 14
-	Lisa

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU NIMETUS

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv hilinevad maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul (uuestisõnastamine).

2. TEGEVUSPÕHISE JUHTIMISE JA EELARVESTAMISE RAAMISTIK

Jaotis 02 – Ettevõtlus – Peatükk 02 03 Kaupade siseturg ja valdkonnapoliitika põhimõtted.

3. EELARVEREAD

3.1. Eelarveread (tegevusassigneeringute read ja nendega seonduvad tehnilise ja haldusabi read (endised B..A read)), sh järgmised nimetused:

02.0301

3.2. Meetme ja finantsmõju kestus:

Tegemist on õigusakti ettepanekuga ja seepärast ei ole võimalik kestust määrata.

3.3. Eelarve tunnused:

Eelarve-rida	Kulu liik		Uus	EFTA osamaks	Taotlejariikide osamaksud	Finants-perspektiivi rubriik
02.0301	Mitte-kohust.	Liigendatud ²⁴	EI	JAH	EI	1a

²⁴ Liigendatud assigneeringud.

4. ÜLEVAADE VAHENDITEST

4.1. Rahalised vahendid

4.1.1. Ülevaade kulukohustuste assigneeringutest ja maksete assigneeringutest

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Kulu liik	Jao nr		2010	2011	2012	2013	2014	2015 jj	Kokku
-----------	--------	--	------	------	------	------	------	------------	-------

Tegevuskulud²⁵

Kulukohustuste assigneeringud	8.1.	a	0	0	0	0	0	0	0
Maksete assigneeringud		b	0	0	0	0	0	0	0

Võrdlussummas sisalduvad halduskulud²⁶

Tehniline ja haldusabi (liigendamata assigneeringud)	8.2.4.	c	0	0	0	0	0,3	0	0,3
--	--------	---	---	---	---	---	-----	---	-----

VÕRDLUSSUMMA KOKKU

Kulukohustuste assigneeringud		a+c	0	0	0	0	0,3	0	0,3
Maksete assigneeringud		b+c	0	0	0	0	0,3	0	0,3

Võrdlussummast välja jäävad halduskulud²⁷

Personalikulud ja nendega seonduvad kulud (liigendamata assigneeringud)	8.2.5.	d	0,244	0,244	0,244	0,244	0,244	0,244	1,464
Võrdlussummast välja jäävad halduskulud, v.a personalikulud ja nendega seonduvad kulud (liigendamata assigneeringud)	8.2.6.	e	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6

Meetme soovituslik finantskulu kokku

Kulukohustuste assigneeringud (sh personalikulud) kokku		a+c +d +e	0,344	0,344	0,344	0,344	0,644	0,344	2,364
MAKSETE ASSIGNEERINGUD (sh personalikulud) KOKKU		b+c +d +e	0,344	0,344	0,344	0,344	0,644	0,344	2,364

²⁵ Kulud, mis ei kuulu asjaomase jaotise xx peatüki xx 01 alla.

²⁶ Kulud, mis kuuluvad jaotise xx artikli xx 01 04 alla.

²⁷ Kulud, mis kuuluvad peatüki xx 01 alla, välja arvatud artiklid xx 01 04 ja xx 01 05.

4.1.2. Kooskõla finantsplaneeringuga

Ettepanek vastab olemasolevale finantsplaneeringule.

4.1.3. Finantsmõju tuludele

Ettepanekul puudub finantsmõju tuludele

4.2. Täistööajale taandatud personal (sh ametnikud, ajutine personal ja koosseisuväline personal), vt täpsemalt punktist 8.2.1.

Aastane vajadus	2010	2011	2012	2013	2014	2015 jj
Personal kokku	2	2	2	2	2	2

5. TUNNUSJOONED JA EESMÄRGID

5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetav vajadus

Vt seletuskiri.

5.2. Ühenduse meetme lisandväärtus, ettepaneku seotus ja kooskõla muude finantsmeetmetega ning võimalik koostoime

Vt seletuskiri.

5.3. Ettepaneku eesmärgid, oodatavad tulemused ja nendega seonduvad näitajad tegevuspõhise juhtimise raames

Vt seletuskiri.

5.4. Rakendusmeetod (soovituslik)

Tsentraliseeritud haldamine: otse, haldajaks on komisjon.

6. JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

Usaldusväärse järelevalve- ja hindamissüsteemi loomise muudab keeruliseks põhimõte, mille kohaselt käesolevas ettepanekus sätestatud eeskirjad ei ole ettevõtjatele kohustuslikud, s.t ettevõtjad ei pea neid eeskirju kohaldama ega oma õigusi nõudma. Lisaks on ilmnenu, et majanduslangus avaldab tõenäoliselt negatiivset mõju maksude õigeaegsele tasumisele, sest rahavoogude liikumine ja rahastamisvõimalused halvenevad. Majanduskasvu aegadel sularaha sissevool suureneb ning vähemalt osaliselt saab seda kasutada maksete õigeaegse tasumise parandamiseks.

Järelevalvesüsteem on kaheosaline:

- Läbipaistvus: ettepanekuga pannakse liikmesriikidele kohustus tagada käesolevast direktiivist tulenevate õiguste ja kohustuste täielik läbipaistvus.

- Aruandlus: Ettepanekuga pannakse liikmesriikidele kohustus esitada komisjonile iga kolme aasta tagant aruanne direktiivi rakendamise kohta. Komisjon kogub liikmesriikide esitatud andmed kokku ja koostab seejärel aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta. Aruande koostamisel kasutatakse tõenäoliselt muu hulgas ka teavet ja andmeid, mis on sätestatud mõju hinnangu 1., 2. ja (osaliselt) 3. lisas ja mida kasutatakse täiendavate näitajatena eesmärkide saavutamise hindamisel. Uued samalaadsed uuringud võimaldavad komisjonil võrrelda võlausaldajate käitumist enne ja pärast direktiivi rakendamist.

7. PETTUSEVASTASED MEETMED

Ei kohaldata.

8. ANDMED VAHENDITE KOHTA

8.1. Ettepaneku eesmärgid nende finantskulu järgi

Ei kohaldata.

8.2. Halduskulud

8.2.1. Ametikohtade arv ja liigid

Ametikoha liik		Meetme haldamiseks vajalik olemasolev ja/või täiendav personal (täistööajale taandatud ametikohtade arv)					
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ametnikud või ajutine personal ²⁸ (XX 01 01)	A*/AD	1	1	1	1	1	1
	B*, C*/AST	1	1	1	1	1	1
Art XX 01 02 kohaselt rahastatav personal ²⁹		0	0	0	0	0	0
Art XX 01 04/05 kohaselt rahastatav muu personal ³⁰		0	0	0	0	0	0
KOKKU		2	2	2	2	2	2

8.2.2. Meetmest tulenevate ülesannete kirjeldus

Ülesanded hõlmavad direktiivi halduslikku rakendamist, sealhulgas kaebuste ja rikkumiste läbivaatamist, läbipaistvusmeetmete rakendamist ja punktis 6 osutatud aruande ettevalmistamist ja koostamist.

²⁸ Ametikoha kulud EI OLE kaetud võrdlussummast.

²⁹ Ametikoha kulud EI OLE kaetud võrdlussummast.

³⁰ Mille kulud sisalduvad võrdlussummas.

8.2.3. Ametikohtade jaotus (koosseisuline personal)

Ametikohad, mis tuleb olemasolevaid vahendeid kasutades asjaomases haldustalituses ümber paigutada (talitusesisesed ümberpaigutused).

8.2.4. Võrdlussummas sisalduvad muud halduskulud (XX 01 04/05 – Halduskorralduskulud)

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Eelarverida (number ja nimetus)	2010	2011	2012	2013	2014	2015 jj	KOKKU
1 Tehniline ja haldusabi (sh sellega seonduvad personalikulud)							
Täitevasutused ³¹	0	0	0	0	0	0	0
Muu tehniline ja haldusabi							
sise-	0	0	0	0	0	0	0
välis-	0	0	0	0	0,3	0	0
Tehniline ja haldusabi kokku	0	0	0	0	0,3	0	0

8.2.5. Võrdlussummast välja jäävad personalikulud ja nendega seonduvad kulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Ametikoha liik	2010	2011	2012	2013	2014	2015 jj
Ametnikud ja ajutine personal (XX 01 01)	0,244	0,244	0,244	0,244	0,244	0,244
Art XX 01 02 kohaselt rahastatav personal (abiteenistujad, riikide lähetatud eksperdid, lepinguline personal jne) (täpsustada eelarverida)	0	0	0	0	0	0
(Võrdlussummast VÄLJA jäävad) personalikulud ja nendega seonduvad kulud kokku	0,244	0,244	0,244	0,244	0,244	0,244

³¹ Viidata tuleb konkreetsele asjaomas(t)e täitevasutus(t)e finantsselgitusele.

8.2.6. Võrdlussummast välja jäävad muud halduskulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 jj	KOKK U
XX 01 02 11 01 – Lähetused	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,3
XX 01 02 11 02 – Koosolekud ja konverentsid	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,3
XX 01 02 11 03 – Komiteed	0	0	0	0	0	0	0
XX 01 02 11 04 – Uuringud ja konsultatsioonid	0	0	0	0	0	0	0
XX 01 02 11 05 – Infosüsteemid	0	0	0	0	0	0	0
2 Muud halduskulud kokku (XX 01 02 11)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6
3 Muud haldusliku iseloomuga kulud (täpsustada, lisades viite eelarvereale)	0	0	0	0	0	0	0
Halduskulud kokku, v.a personalikulud ja nendega seonduvad kulud (jäävad võrdlussummast VÄLJA)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6